

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Ide küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

A mi Nagyerdőnk.

A mi Nagyerdőnknek nincs párja kerek Magyarországon. Közel van a városhoz, levegőjén feléled a beteg, meggyógyul a szenvedő és a munkában elfáradt test hús lombjai között felüdül.

És mégis mit látunk? Azt, hogy az ünnep- és vásárnapokat kivéve, midőn a katonabanda fujja a nem magyar nótákat, kong ez a paradicsom az ürességtől. Napszálltakor alig sétál egy-két ember a parkban, kora reggel is meg lehet számlálni a járókelőket és míg például Aradon a kis erdőben, vagy Kassán a Szechenyi-kertben hullámkáz a jó levegő után sóvárgó közönség, addig a mi szép Nagyerdőnkre csöndesség borul az esti órákban...

A mi közönségünk sok tekintetben nem lehet megérteni. Örökké panaszodik nyáron a por és szél miatt, melyek a légzőszerveknek nem kedveznek. Előtte van a Nagyerdő és mégsem keresi fel. Sőt vannak, akik évekeig egyetlenegyszer sem mennek ki a Nagyerdőre és ha kérdezzük őket, hogy miért nem sietnek az üdülés ingyenforrásához, ezer és egy okot hoznak fel nembánomságuk védelmére....

Nem vanunk annyira elfogultak, hogy be ne látnánk azt, hogy a mi Nagyerdőnk a természet szépségén, a jó levegőn kívül nagyon keveset nyújt azoknak, kik nemcsak üdülni, hanem szórakozni is akarnak. Sőt tovább megyünk és beismerjük azt is, hogy Nagyerdőnk nagyobb gondozást kívánna, de ez oly sok befektetést és költséget igényelne, hogy nagy arányokban terhelne meg költségvetésünket.

A városi tanács már régebben foglalkozik a Nagyerdő dolgaival és igazán nem rajta mult, hogy a papíron szépen megrajzolt körút építése nem váit valóra. Ez az életrevaló terv nagyon hozzájárult volna az erdő élénkségének emelésére annál is inkább, mivel alig találunk olyan várost, mely annyi díszes magánfogatot tud kiállítani, mint városunk.

Nagy baja a Nagyerdő belső parkjának: a por, mely hosszabban tartó esőtlen napok után élvezhetetlené teszi a levegőt. A futkározó gyermekek, a járókelők lába alól felverődik a por, megszállja a tüdőt. Öntözéssel vízvezeték nélkül ezen a bajon segíteni nem lehet, hanem mikor kiépül a vízvezetéki hálózat, gondja lesz a városi tanácsnak arra is, hogy üdén tartsa a parkot és pormentes utakon sétálhasson a közönség.

Jogos a közönség panasza a nagyerdői park sötétségére ellen. Más városok nyilvános kertjei Kassán, Aradon, Temesvártól világítva vannak. Nélkül azonban, hacsak a Dobos-pavillon, vagy a fürdőház szegletén fölgyjutott lámpák nem adnának némi világosságot, ugy bizonyára nem ismernek meg a járókelők egymást a parkra boruló egyip-

tomi sötétségben. Hogy miért késik a sokszor hangoztatott kérés teljesítése, igazán nem tudjuk megérteni, mert míg egyrészt a parknak legalább holdvilágtalan estéken világítása a helyi vasut utolsó indulásának idejéig igen kevés költségbe kerülne, másrészt a közönség is szívesen szórakoznék a park megvilágított belső részében és nem volna kitéve sok oly dolog látásának, melyek a sötétségben is megbotránkoztatják a jobb ízlésű embert. Mert ez esetben a ledérség és bűn elvonulna a világosságról és a sötétség ortalma alatt megszületett hitvány és mosdatlan beszédek nem hallanának.

Nem csekély mértékben járulhatna a helyi vasut a nagyerdői emberforgalom emeléséhez, ha valamiképen módot találna a viteldji leszállítására. Mert nagyon sokan vannak, kik résztart a szellemi, részben a kézimunkában elfáradva, gyalog nem szeretnek menni a Nagyerdőre, valamennyiüknek viteldija pedig már sokba kerül. És bár nagyon jól tudjuk és méltányoljuk a helyi vasut igazgatójának azt az üzleti eljárását, hogy a Csokonai-kerti megállóban nem ad a Nagyerdőre 10—12 filléres jegyeket, ellenben a vasuti állomástól a kertig ezen kedvezményt megadja, mégis jól tenné, ha tanulmányozván ezt a látszólagos csekély dolgot, a nagy közönség és a Nagyerdő nagyobb forgalma nézőpontjából leszállítaná a viteldijait.

Ugy hallottuk, hogy a pallagi vasut kiépítése után a városi tanács behatóan fog foglalkozni azon eszmével, hogy nyaralóhelyeket ad a vasut mentén, vagy a valamikor létesítendő körút oldalán. Mindenesetre sokkal fontosabb a kérdés, hogysem mellőzhetnénk annak megbeszélését. Hogy azután a város, mint ilyen építési-e fel ezen télen-nyáron használható lakásokat, vagy vajjon csak helyet ad-e az építkezésre pénzért, vagy jogelismerés fejében, végül hogy mi módon jönnének létre ezek a lakások, mindezen kérdések azután csak részletek volnának. Mi a magunk részéről alig képzelünk szebbet, mintha a helyi vasut végállomásától kezdődőleg egy tisztviselőtelep létesülhetne a Pallag felé már csak azért is, mert a tulmagas házbérekkel szemben a tisztviselőnek nincs más védelmök, mint a város legegészségesebb és leginkább megközelíthető helyén, tehát a Nagyerdő körül egy tisztviselőtelep létesítése.

Megélénkítendő a Nagyerdő forgalmát, ha a most is nagy és elismert orvosi tekintély kezében levő fürdőház kiépítenék. Igaz, hogy sokba kerülne egy minden tekintetben modern fürdő építése, berendezése és szakszerű vezetése, de a nagy közönség a vidékről is szívesen bejönne egészségének rendbehozására. És ha e tekintetben némi aggodalom szállaná meg a vállalkozókat, ennek okát mi egyedül abban keressünk, hogy közönségünk nagyrésze a divatnak hódolva e téren is, szívesebben költi el a pénzt

idegenben ahelyett, hogy olcsó pénzen itthon sokkal olcsóbban hozná rendbe megtámadott egészségét. Mert vértünkben van a vágy nyáron elmenni hazulról, nehogy azt higgyék felőlünk, hogy nincs pénzünk, vagy nem járunk túl a Basahalmán. De mindentől eltekintve, a debreczeni fürdők hidegvíz- és egyéb gyógymódoók használatára úgy be vannak rendezve, mint bármely más drága fürdő, de nekünk azok nem kellene, mert vannak és míg nem voltak, leszöltek városunkat amiatt, hogy nem voltak. Mert hogy szörnyen következtelnek és kielégíthetetlenek vagyunk egyiránt.

Mivel pedig az embereknek az élet nehéz gondolja között szórakozásra is nagyon szüksége, igen helyeselnék, ha a Nagyerdőn a nyári hónapokban valami színház féle vagy tisztességes orfeum tartana előadásokat. Ez utóbbiak különösen hálás publikuma a debreczeni közönség. És ezt nem megrovásképpen mondjuk, mert az orfeumi előadások nem ritkán még a legkomorabb lelket is felvidítják. Bizony nyál állíthatjuk, hogy hangos volna a Nagyerdő, ha sikerülne odavonzani a közönséget esténté. Ez a mulatság sokba sem kerülne és a hallásukra összegyűlő társaság az utolsó vonat indulásáig kedvesen töltene el esténté az időt.

Az elmondottakhoz azután nem kellene egyéb, csak a természet istenadta szépségeinek *fokozottabb szeretete*. Ez a szeretet nemcsak a munkaerőt neveli, nemcsak a megtámadt vagy elvesztett egészséget adja vissza, hanem sok nemes érzésre tanítja meg az embert... A nagy, szabad lombokat nevelő, rügyeket fakasztó, virágokat hozó, madárdalos természet az Isten lelke, mely gondolatainkat hálára készíti, szívünket zengő énekkel tölti meg. Mikor szinte hallani véljük a gyöngye fű növést, a lombok suttogását és a madarak énekét halljuk és látjuk a természet életrekelő öserejét, lehetetlen, hogy meg ne találjuk mindezekben a természet örök Alkotóját...

Amit tehát az Isten jósága a természet megbecsülhetetlen szépségeiben ad, ne hanyagoljuk el, hanem a szorgalmas emberi kéz munkája által tartuk meg, fejlesszük és tegyük hasznossá. Az északkeleti állföldnek valóságos oázisa a mi Nagyerdők madárdalos, fénygillatos, lombos paradicsoma... Becsüljük, szeressük tehát annak harmatos fűszönyegét, virágot rejtő rügyeit, balzsamos levegőjét és neveljük nagygyá jövőjét... Vigyük ki oda gyermekeinket, hogy az egészség rózsái fokadjanak árthatlan arcukon, hogy a szobai levegő által okozott halvány arcszínük színesüljön meg... És ha az élet gondolja, a nehéz órák és a létért való küzdelemben elernyednek erőink, keressük fel az egészség forrását és merítsünk lombjai alatt erőt a további küzdelemre...

Virágos, lombos erdőről írván eszünkbe jutnak Szabolcska bucsuszavai az erdőhöz:

Pedig tudom, hogy visszasírlak,
En edes erdőm tégredet;
Arczomra titkon könyvet ejt az
Idegen, büszke reneteg
— Oh én tudom, hogy visszasírlak!

Koncz Ákos.

Levél a szerkesztőhöz.

Vettük a következő sorokat, melyeket egész terjedelmükben közlünk, megtéve alább megjegyzéseinket.

T. Szerkesztő ur!

A Város: cz. lap, mint látom és tapasztalom, a városi érdekek szószólója. Eppen azért ne méltóztassék rosz néven venni, hogy egy tollat ugyan nem sokat forgató, de közügyeink iránt érdeklődő ember írásával háborgatja.

Megmondom őszintén, hogy én ritkán fordulok meg a városra, mert kiinn lakom a városra kívül. Ügyes-bajos dolgaim végzésére, adót fizetni, a gyerekeknek vásárolni, na meg szétlenni mégis csak benéznek néha-néha édes szülőházamba. Mindig látok valami újat abban a városban és mindannyiszor gyönyörűséggel telek meg a lelkem, ha valami dicséretes dolgot mondhatok el itthon a tanyai embercinknek.

A mezőn járó, napfénybe néző, hajnalhasadását leső ember szeme azonban tisztábban lát, mint az okulásé városiak szeme, nem csoda tehát, ha mi hamarább megintunk sok olyan dolgot, amit a városiak nem látnak. Ha tehát megdicsérem Debreczen abban, amiben megérdemli, nem volnék igaz magyar, ha a hibáira rá nem mutatnék. Nem vastag binók ezek, de olyan szépségbiányok, melyek nálunk fel sem tűnnek, de már az én szememet bántják, ha odabent járlok.

Hát úgy esett a dolog, hogy egy kis sorom volt a Péterfián. Na, mondok, ha már itt vagyok, megnézem a Csokonai Vitéz Mihály szobrát, vajjon nem fakult-e meg az ábrázata. Megnéztem fővirül-heggyre és annyit mondhatok, hogy sokkal különb, mint az a másik asszonyép-alkotótt a tulsó kertben. De azért megérettem ő nagyságot, mert odavitt a hazafias érzésem. Szobornak ez is szobor, jegyeztem meg magamban és talán még mondtam volna egyebet is, de egy mellettem álló kaputos uriember, vagy talán tiszteletes ur azzal biztatótt, hogy nem sok idő múlva elviszik ezt a sötét szobrot, mert Csokonai szobrnek akar a szemébe nézni.

Visszamentem még egyszer a Csokonai-kertbe, Tessék elhinni, hogy nálunk a tanyán különb az ünneplő kertünk, pedig mi csak afféle tanyai műkerteszek vagyunk. Hát még a kerítése, meg a gyepságok elszakadozott, görbe-gurba vas, vagy bádog szalagjai? Na már kérem, ez a keret sehoggy sem illik Debreczen város legnagyobb poctájához. Valami kanális-feléből meg olyan bőv csapott felém, hogy majd lefordultam. Ha még egyszer bejövök és akkor is érzem ezt a rettenetes szagot, harmadszorra már behozom a lére-seimet is és belenézetek ebbe a mocskos földalatti ürégbe.

A nagy sietségbe otthon felejtettem a zsebrómat, felnéztem tehát a templomok tornyába, de nem tudtam eligazodni, mert valamennyi áralap különböző időt mutatott. Kérdézőködesemre azt a választ kaptam, hogy van ugyan a városnak híres órása, de a szőlőmüdtalant belekontárkodók a mesterségbe. Ebbe az okos beszéde aztán beleengedtem és örültem, hogy az óramat otthon felejtettem, mert nem tudtam volna elhatározni, hogy szerény időmutatóm részére melyik debreczeni órától kérjek tanácsot.

A városiázhán is volt dolgom, befordultam tehát oda is. Egy hajdu állott ott kivont karddal, ugy azonban, hogy a két keze hátra volt téve és a feje bubján meredezett fel a meztelen kard. Na már kérem alássan, mi nem úgy állottunk posztot hajadánban. Meg is szólítottam volna amugy szeliden, de olyan haragosan nézett rám, hogy elléptem előre.

Bementem aztán a Mayer Jenő ur fényes boltjába, meg a gyerekeknek vettem egy kis szőlőszirt a Tisza-ház alatt levő patikába. Azt hittem, hogy a kicsisógom vagyok, anyi - sok embert láttam a két bolt körül. Engedelmet kérek, de úgy összeköpdüsték ott az aszfaltot, egyikük ócska nadrágot, a másik aranykeretes képet áruát, a harmadik meg kávédarálót, a negyedik meg csak egy gözölt a pálinkától, az ötödik meg a csillagos eget nézta. Bizony én meg a tanyán sem tűrném meg az ilyen rendetlen sépét a hódályom tájékán sem, nemhogy a város kellős közepén.

Nehéz a kezem az írásra, nem is mondok hát most többet, hanem van még ott egyéb is, ami a szememet szurja. Ha nem tessék megharagudni, megest írok vagy egy-két hét múlva és bevisszem az írást en saját lábamon.

Áldja meg az Isten a t. Szerkesztő urat.

Köszölyszeg, 1905 április 25.

Tisztelettel: N. N.

Köszönjük a levelet; bizony mi tülés-tagadás benne, van abban sok igaz dolog. A baj azonban ki lesz közzörülve. A Csokonai-kertet maholnap rendezhezük, hanem hogy ő nagyságát mikor viszik el a Csokonai látótaválból, azt nem tudjuk megmondani. A kert csatornáját már mi is leszöltek más alkomaival, de bizony még mindig ontja büzös szagát. A toronyórák megbizhatatlanságát már mi is megbeszéltek, de rájuk sem hederítünk, mióta a Tisza-palota idejélezte kongatja a delet pontosan. A városiázhán poszt a jövőben pezzkesen fog szalatalni urambátyánkknak is, mert ez ugy dukál. A főkapitány urat meg megkérjük, hogy tisztítsassa meg az aszfaltot Mayer Jenő ur, meg a patika előtt. (Szerkesztő.)

A nagyváradai városi tisztviselők és a korpótlék-tervezet.

Nagyvárad város tanácsa korpótlék-tervezetet dolgoztatott ki, mely tervezet ellen nagy elégedetlenség támadt a tisztákról kebleben. A korpótléki tervezet így hangzik:

A tiszt-, kezelő- és segédszemélyzet tagjai, valamint a szolgák és egyéb alkalmazottak közül azok, kik a városnál nyugdíj-igényelt egybekötött állásra alkalmaztatnak, korpótlékban részesülnek. A szervezet összes állások a korpótlék mérve tekintetében **öt** osztályba soroztatnak, nevezetesen:

I. polgármester osztályon kívül áll.

I. osztály: főjegyző, főmérnök, főkapitány, tanácsnokok, tiszti főjegyző, főszámvéví, árvászeki h. elnök, főpénztárnok és tiszti főorvos.

II. osztály: tiszti alügyész, aljegyzők, ker. orvosok, alkaptányok, árvászeki ülhökök, mérnök, számvéví, közgým, adópénztárnok, házipénztári ellenőr, levéltárnok, építómester, fogyasztási adó főkezelő és végbíróhi felügyelő.

III. osztály: fogalmazók, rendőrbiztosok, adóhivatali számírtsztek, irodaigazgatók, vízvezeteki felügyelő, fogyasztási adókezelő, ellenőr és mértékitelesítő.

IV. osztály: községi végrehajtók, irodatisztek, írnokok, közgazgátsági gyakornokok, majoros hegybíró, rajzoló, állatorvos, ümester, árvaohái gondnok és járványkórházi felügyelő.

V. osztály: a többi nyugdíjigényelt alkalmazottak.

A korpótlékek összegei a következőképpen állapítanak meg:

I. osztály: legfeljebb három egymásután következó cikluson át ugyanazon osztályban betöltött minden öt évi szolgálat után 400 koronában, a korpótlékek összege tehát 1200 koronát meg nem haladhat.

II. osztály: minden öt évi szolgálat után 300 korona, végösszeg 900 korona.

III. osztály: 200 korona, végösszeg 600 korona.

IV. osztály: legfeljebb négy egymásután való cikluson át ugyanazon osztályban betöltött minden öt évi szolgálat után 120 korona, a korpótlék összege tehát 480 kor.; az **V. osztály** szintén legfeljebb négy egymásután következó cikluson át, ugyanazon osztályban betöltött minden öt évi szolgálat után 60 kor., a korpótlékek végösszege 240 kor.

A korpótlékre megszerzett igény változatlanul marad akkor, ha az alkalmazott ugyanazon osztályba sorozott más állásra lesz elválasztva, vagy kinevezve. A korpótlékra vonatkozó igény megszűnik a korpótléket évezó halálával, lemondásával, távozásával, valamint akkor is, ha időközben magasabb osztályba sorozott állásra választatik meg, vagy nevezetük ki. A korpótlék íltelmények a nyugdíj-igény tekintetében ugyanazon jelleggel bírnak, mint az alapírtetés, emelégova azoktól a nyugdíj-szabályzatban meghatározott járulékok a jelzett alap javára pontosan lerovandók.

Átmeneti intézkedések: Azok, akik a városnál 1904. év végéig a fentebbi szakaszban meghatározott állások valamelyikében már tényleg alkalmazást nyertek, a korpótlékra való igényük szempontjából úgy tekintenek, mintha akkor, amió nyugdíjigényelt egybekötött bármely állásra a város szolgálatába léptek, a jelenlegi állásuknak megfelelő osztályban nyertek volna alkalmazást; a jelen állásuknak megfelelő osztály korpótlékában tehát annyi ciklusnak megfelelő mértékben részesítendők, amennyi az összes városi szolgálatok időtartama arányában lenne esedékes. Azonban az egyes osztályokra nézve meghatározott maximális összegreket az ez alapon folyósítandó korpótlékek összege nem haladhatja felül.

A nagyváradai lapok erősen kritizálják a tanácsi tervezetet.

Hírek.

— **Debreczen sz. kir. városi zároszámadása.** Roncsik Lajos főszámvéví h. hó 27-ikén terjesztette a tanács elé a város 1904. évi zároszámadását, melynek főbb tételeit alább egy külön cikkelyben közöljük. A zároszámadás közzsemllere lesz kitéve és a számvéví hivatalban a hivatalos órák által megtekinthető. A zároszámadást a tanács kiadja a jog- és pénzügyi, valamint a gazdasági bizottság. Mivel pedig nem egyszer előfordult olyan eset, hogy a közgým- és pénzügyi bizottságok egyes bizottsági tagok, hogy nem is foglalkozhattak a zároszámadással, felhívjuk a fentemlített bizottság tagjait, hogy sziveskedjenek a zároszámadással foglalkozó bizottságok

ülésein minél nagyobb számban megjelenni és ott észrevételeiket megtenni. Mert e nélkül ilyen fontos dolgoknak a szakbizottságokba való áttétele igazán illuzoros. Valóságosan fogni kell a bizottságok tagjait az ülésekre és ha emiatt késők egyik-másik így végleges rendezése, leboncoltatása, éppen a legnagyobb bizottsági tagok támadják a tanácsot a késedelemért, holott ennek éppen ók az okai, mert a tanács jó eleve kézen van munkájával. Mivel pedig a május közgýmüesen okvetlenül tárgyalni kell a zároszámadást, felkérjük, a fentemlített két bizottság tagjait, hogy idejében foglalkozzanak a zároszámadás hirdatásával. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a felügyelő bizottság nagyon helyes volna a tanács által előkészített ílynemű ügyek lejártyárgára visszadállítani. Mert ezek az urak sokat dolgoztak és amit dolgoztak, azt jól is elvégezték. — A zároszámadásból az alábbi adatokat vesszük ki: — Rendes bevétel volt 2,739,237 kor. 15 fill.; a rendes kiadás 2,463,697 kor. 92 fill. A bevétel többet kitétt 263,559 korona 23 fillért. A rendkívüli bevétel 917,850 kor. 66 fillér; rendkívüli kiadás 1,166,944 kor. 98 fillér; a bevétel keveslet 249,094 kor. 32 fillér. Átmeneti bevétel 113,031 korona 19 fillér; átmeneti kiadás 112,081 kor. 54 fillér; bevétel többet 1949 kor. 65 fillér. A bevétel többet íltetés összegeből 265,508 kor. 88 fillérből a bevétel keveslet összegét 249,094 kor. 32 fillért levonjuk, a pénztári maradvány 16,414 kor. 56 fillér lesz. A zároszámadást a tanács elfogadta és kiadta a város joggyígyi és gazdasági bizottságának ítvizsgálás czéljából. Egyben elhatározta a tanács a zároszámadás kinyomatását is, amely után a törvényhatóság tagjai között szétosztják.

— **A tanács és a gyógyszerészek.** Midőn a városi közkórház felépült, a debreczeni gyógyszerészek elhatározták, hogy amennyiben a kórház részére szállítandó gyógyszerek értéke a 8000 koronát meg nem haladja 20% engedményt, ha pedig meghaladja, a meghaladott összeg után 25%-os engedményt adnak. A közkórház kormányhatóságilag történt vizsgálata alkalmával a kiküldött miniszteri megbízott azonban úgy magyarázta az engedményszót, hogy a gyógyszerészek az esetben, ha a forgalom a 8000 koronát meghaladja, az egész összeg után 25%-ot tartoznak adni. A gyógyszerészek beadványukban alaposan érveltek a maguk álláspontja mellett, melyet a tanács f. hó 27-ikén tartott ülésében elfogadott, kimondván, hogy a gyógyszerészek régebben két határozata csakugyan úgy értelmezendő, hogy az esetben, ha a forgalom 8000 koronát túl nem haladja 20, ha pedig túl haladja, a túlhaladott összeg után 25%-ot tartoznak adni. A tanács határozata az igazságon nyugszik és a gyógyszerészeknek régi ajánlata csakis íly módon értelmezhető.

— **A városzházról.** Sipos György házipénztári ellenőr betétsége miatt szabadságra ment. Ezen idő alatt a beté ellenőr Kertész Ferenc helyettesíti, míg Kertész Ferenc pénztári tiszt helyét Nagy Lajos irodatiszt tölti be.

— **Ásatások a halpi sírmezőn.** A városi muzeumi bizottság a jövő hó elején megkezdí ásatásokat a halpi sírmezőn. Az ásatásokon a muzeumi bizottsági tagok felváltva lesznek jelenek. Meg vagyunk győződve, hogy az ásatások gazdag leletekkel fogják gyarapítani muzeumunkat.

— **A városház kis parkja.** A városi tanács most hozatja rendbe a mult évben létesített kis parkot. A nagyobb bokrokot csinos vaszkosarrakk látják el, melyek azonban alig védelmezik meg azok életét. Talán czélszerűbb volna a gépnyárok szergelykéreztet felenelel?

— **Elhunyt főorvos. Boda Gyula** dr. Hajdúvármegye th. főorvosa. Püspökkladány főorvosa 54 éves korában Püspökkladányban meghalt. Az elhunyt népszerűségnek és közszeretnek érdemelt a vármegyében.

— **Értesítés.** Debreczen sz. kir. városnak a honvéd Ludovika akademiában levő alapítványi helyei közül egy, a honvéd főreáliskolában levő alapítványi helyei közül szintén egy megüresedvén, ezen helyek betöltésére pályázat hirdetteték.

Felhivatnak emelégova azon ífjak és gyámok, — ílletek szülők és gyámok, — kik a fentemlített katonai intézetekbe magukat, ílletek fiaikat felvételnél óhajtatják, hogy vonatkozó Pályázati kérvényüket folyó évi május hó 15-én d. u. 5 óráig a városi tanács íktató hivatalában adják be.

Egyben értesítettek, hogy a Pályázati feltételek egy a katonai és ílletéségi ügyosztálynál (városház emelet 19. szám), mint a helybeli főiskolákban megtekinthetők.

— **Gyárlakulás.** Az erótkarmanygyár **Csanak János** elnök-lésével f. hó 30-ikán délelőtt 10 órakor tartja alakuló íléstét a város-háza nagytermében.

— **A debreczen—nagykállói vasút** építéséhez Sámson közég 3800 koronával járul. A hozzájárulás minden este a község javát czélozza.

— **A harmadik egyetem.** A magyar kormány előtt egy francia pénzcsoport érdekes terve fekszik. A francia konzorcium azt ajánlja a kormánynak, hogy hajlandó a harmadik magyar egyetemet harmincz millió franknyi előirányzott költséggel megépíttetni, felszerelni és fenntartani. Ennek fejében a kormány adjon engedélyt a konzorciumoknak arra, hogy hasonló összegben kisebb névértékű sorsjegyeket bocsáthasson ki. A terv szerint egy százalékkal kamatozó sorsjegyekről van szó, évenként két sorsolással, száz-kétszáz koronás főnyereménnyel. Az érdekes ajánlat a számítások megbírálsára vett most a pénzügyminiszter előtt van.

— **Az egyházi adók fizetése.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma közhírré teszi, hogy főként az egyház tagjainak érdekében az egyházi adóknak kevesebb utanjárással befizethetése czéljából akként rendelkezik, hogy ezental további intézkedésig az ev. ref. egyházi adótartozásokat is a város adóügyi osztálya szedi be. Mivel 1905. évi adókönyv ebből a czélból ez évi május 1-ig átértékelt a nevezett adóügyi osztályhoz: ettől az időtől kezdve ezek az egyházi adótartozások a városi adógyűjtésnél fizethetők be. A presbyterium felhívja és kéri egyidejűleg az ev. ref. egyház tagjait, hogy az 1905. évi mint előző évekéről hátralékban maradt adótartozásaikat minelőbb fizessék be, mert az egyház is, mint bármely más erkölcsi testület, csak akkor teljesítheti az egyházi adóra nevezendő kötelezettségeit, ha a hívek idejekorán és pontosan leróvják különben is csekély adójukat.

— **Az ifjúság kérése.** A kollegiumi ifjúság a városi tanácsot megkereste, hogy a Csonkai únem alapít adnát át a színházat előadásra, azonkívül szavazsma meg Csonkai korabeli tógákra 450 koronát. A tanács azonban mindkét kérés teljesítését mellőzte, mert a tervezett napon már a Székely lakodalmom foglalta le a színházat, tógák készit tetésére pedig nincs fedezete.

— **Kérelm a kocsitulajdonosokhoz.** Az ev. ref. főiskola ifjúsága május 7-én rendezte zászlóavatósi ünnepélyét. Ez alkalomból tisztelettel és bizalommal fordul Debreczen város kocsival bíró lakosaikhoz, hogy az ünnepély napján azt a fővelonulashoz átengedni kegyeskéjének. A főiskola ifjúsága hiszi és reméli, hogy kérelmének teljesítését szívesen segítik elő városunk kocsival rendelkező lakosai. A bejelentések Tóth Emil biz. elnökhöz, a Megváltóhoz címzett gyűgyszer-tárba intézendők. Tisztelettel: a rendező bizottság.

— **Hajduvármegye tavaszi közgyűlése** május hó 16-án lesz. Ekkor kerül tárgyalás alá a megye háztartási alapjának 1904. évi zárszámadása, az utéptési alapok 1903. és 1904. évi zárszámadásai.

— **A nagyerdői hidegvíz-gyógyintézet megnyitja!** A víz alkalmazása gyógycélokra, hőmérés, alak- és időtartam tekintetében oly sok változottságot enged, hogy azt a legkülönbözőbb betegségeknek eredményel alkalmazhatjuk. Általában a vízgymógód edzőleg, élettőleg és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozódása, az idegrendszernek kedvező befolyásolatlansága által a beteg szerveknek megváltozott működésük idéztetik elő. Sem fiatalja, sem öregje nem zarándok ki a hidegvízgyógymód elől. A fiatal szervezet erőteljesen fejlődik és gyarapszik mellette, míg a magasabb korban a hatályos erőket felkeltük és a lassan működő szerveket felrészit. Eredményel alkalmazható tehát a vízgymógód és annak különféle alakjai: 1. Súlyos betegségek utáni elgyengüléseknek. 2. Erősödési és edzési szempontból, a légoz szerveknek hurutos állapotra való hajlamánál. 3. Táplálkozási zavaraoknál, u. m. vérszegénység, sápkór, köhögés, köszvény, görvélkyör és czukorizelésnél. 4. Gyomor-, bél- és májbetegségeknek. 5. Vérkeringési zavaronál, vértúlulás- és aranyeres bántalmaknál. 6. Rheuma- és idegbántalmaknál. 7. Az idegrendszer megbetegedéseinek, a neurastheniánál, ennek sokoldala jelenségéinek, mint: fejfájás, szédülés, fejfájás, levertség, szellemi és testi kimerültség, álmatlanság, asthma, ideges szívbántalmak, a gyomor-, bél- és nemi szervek neurastheniájánál, hysteriánál, Basedow-féle betegségnél, görösös és hidegűs állapotoknál. — A nagyerdői hidegvízgyógyintézet modern és czélserű berendezése, fekvése és kitűnő puha víz föltötte alkalmas tényezők a vízkúrának sikeres használatára. Fővárosi szakértői személyzet végzi a teendőket, az árak mérsékelték. Orvosi felügyelet. Az intézet egész nap nyitva áll: május 1. d. e. 9 óráig és dé. u. 5—8 óráig; június 1. d. e. 9 óráig és dé. u. 5 óráig.

— **A gyáriparosok országos szövetségének** debreczeni fiókja a héten tartotta ülését *Szentó Gyöző* elnöke alatt a keresek-

delmi és iparkamara kis tanácstermében, melyen a szövetség most készült szabályzata is bemutatott. Neményi Ambrus haláláról való megemlékezés és a fők működésének ismertetése után elhatározottatik, hogy a központhoz előterjesztés fog tétetni az iránt, miszerint a kamara a szövetség tagként leendő belépésre keressenek fel. Több nagyfontossággal bíró kérdésben, u. m. munkásjóléti intézkedés megtétele, a szalmái gyárosok régen vitat fogyasztási adó és vágási illeték visszatérítése a kivitel alá kerülő áruban feldolgozott sertés-ús után, a városi beszerzések honi származásának ellenőrzése ügyében stb. fontos kérdésben javaslatok és előterjesztések tétele határozottatik el.

— **A Gyáriparosok Hitelbizotvetkezete.** A ker. és iparkamara-üléstermében hét megye gyáriparos érdekltsége tartotta gyűlését a tervezett Gyáripári Hitelbizotvetkezet ügyében a héten. A gyűlés elnökül Szávay Gyula kamarei titkárt kérték fel, előadól Polgár Zsigmond kir. iparfelügyelő szerepelt, a gyűlésen a legtávolabbi vidékek gyáriparosai is igen nagy számmal jelentek meg. A megalakulást már elvileg egy megelőző gyűlésen kimondották; az alkalommal már az alapszabálytervezetnek részletes megvitatása került sora és a megállapodások értelmében az alapszabálytervezetnek végleges megfogalmazására, az aláírási ívek kibocsátására és a megalakulást formálisan is kimondó gyűlés június hó első napjaiban összehívására négy tagu bizottságot küldöttek ki.

— **Vadászoknak.** Vége van a szalonka-vadászatnak is. Ott, ahol az abnormis idő daczára Diana istenasszony kedvezett a vadászoknak, ott talán örülhetnek a kedves mulatságnak, de a legjobb szalonkázó helyek bizony az idén valóságos szalonka nélkül maradtak.

Az öbákok most már nagyobbra letisztogatták agancsaikat, a szarvasok pedig már nagy csomókban hordják fejükön a jövő „disz” kocsonyái anyagát.

Vadkacskók párokban vannak, imitt-amott azonban már lehet látni magános gácsérokat is, melyek nászukat pihenve szunyóálnak a tócsogókban, kukikokon, vagy a feláradt Duna-erdők között való vizen.

Az igaz vadász minden vadászattal sokkal jobban érdekli most a duvadász pusztitása. Most lehet igazán elbáni ezekkel az ellenségekkel. Most valamennyi vagy tojásún, vagy már apró gaz sarjadékat táplálja.

Az ölyv, a szarka, szürke varjú, a veszedelmes héja már fészék ün, a nagyobb szárnyas ragadozók már kikeltették tojásaikat és leginkább a fiatal nyulannak tesznek kárt.

A rókáknak fiaik vannak, most, amíg fiaikat el nem vezethetik a vetések között kapart kótorékokba, addig kell a familiát elpusztítani. Csodálatos, hogy az idei rókakölyökök között alig lehet kant találni, többnyire mind növények Az a terület, ahol nem gondolnak a rókák pusztításával, jóvőre valóságos isten verés. Hazaj a sok növény, rókák megkölykedzik, óriási károkat okoznak ezek a bestiák a hasznos vadban.

A szarvas-vadász urak, akik területeiket féltik a fegyver durranástól, akik világré se pusztítanak a rókát,nehogy a féltett fődvd ezáltal megzavartassék, bizony nagy hibát követnek el, mert egyrészt a számzsedos kis vadanyesztöknek tesznek óriási kárt, de másrésről saját maguknak is ártanak, mert a róka kárt tud ám tenni a fődvd borjában is.

Április hónapban a rókák pusztítása jó buvó kutyákkal gyönyörű mulatság is, de meg igazán hasznos is, mindenesetre sokkal szebb, nemesebb mulatság, mint a szalonka és más, tavasszal vadászható hasznos vad pusztítása.

Uhuvál a szárnyas ragadozókati kitűnően lehet ebben a hónapban pusztítani; valamennyi felüli a kelendő vagy már kikelt porontyát a nagy éjjeli ragadozótól, az uhutól és nagy gyűlölettel csapodnak reá. A fiatal és öreg viszlák tavaszi veretését még e hónap végéig lehet folytatni, most még sem vetésben, sem kedves hasznos madaraink fészékében kárt nem tehetnek.

Ebben a hónapban tesznek a kóbor ebek és macskák legtöbb kárt, rengeteg kiti nyulat pusztítanak el, egykezmi kell ezek pusztításán is, de meg folytatson doboltatni kell, hogy a földmívelők kutyáikat ne vigyenek ki a mezei munkához.

Sok tenivalója van áprilisban az igaz vadásznak; aki a területét megbecsül, ragadozóktól megtisztítja, az a jövő szezonban egykezetének óriási hasznát veszi.

F. J.

— **A nagy városok világitása.** A nagy városok utczáinak világitása még 1500 táján nagyon szegényes volt. Egyes nagy városok ugyan élet- és vagyonbiztoság szempontjából a rendőrség kötelezte a lakosokat, hogy az éj bizonyos szakában házaik ablakába

gyertyát állítanak. Párisban 1542-ben rendelték el az utcáknak ilyenemű világítását. 1558-ban az utcák sarkain és közepén serpenyőket állítottak föl, melyekben éjente szarokt és gyantát égettek. De még XV. Lajos korában annyira hiányos volt Páris utcai világítása, hogy élelmes vállalkozók akadtak, akik jó pénzért fáklyával és lámpával világították meg az éjelezők utját. A rendszeres világítás a Regnie párisi rendőrönkö kezdte 1667-ben. Páris példáját csak hamar Amsterdam, Hága, Hamburg, majd Berlin is követte és végre 1736-ban London is elfogadta. Amint azonban Londonban megkezdtek az utcáknak gázzal való világítását, az a kontinensen is csakhamar elterjedt. 1826-ban Berlin és Hannover, 1833-ban Bécs, majd utána számos nagy város fogadta el a gázvilágítást. Magyarországon ez első gázgyárak 1856-ban épültek Pesten és Pozsonyban. Debreczen 1863-ban. A gázvilágítást azonban nálunk kisorsítja a villamos világítás. Ennek oka a magyarországi városok építési módjában keresendő. A vidéki városok, főleg az alföldiek oly rendkívüli nagy területűek, hogy világításuknak egy központból való ellátása szinte lehetetlen, a lakosság jórészt földművelő, nagy magánforgasztára számítani nem lehet és ennek következtében nagyobb tökélebeket is igen kockázatos dolog.

— **Hamvveder a Hortobágyon.** A Zám-telken, közel az Arkus folyásához érdekes régiségeket találtak dögördő ássa alkalommal a napászomok. Körülbelül egy méternyi mélységből hatalmas agyagedény darabjait fordította fel az ásó. Sajnos, hogy a föld sulya alatt már régben összetört ez a nagy cseréplécek; a nagyvínyi munkások vigyázatlansága pedig még több kárt tett benne. De még így is muzeumba való becses emléke ez az őskori embernek. Ha igaz, hogy az urna belseje pernyés, hamis földdel volt tele, akkor a Farkas Albert máti biztos által behozott cserépek olyan népfaj után kerültek, amely halottait megégette s a halottak hamvait urnába tette el. Ezt a feltevést az is támogatja, hogy az urnában égetett kisebb bögre darabjait s egy kövesedésnek indult szarvasagancs tövét is találták. A nagy urna kevésbé jó minőségű agyagból, korong nélkül készült; tüzelő vörösré égettek. Felső peremének egy darabján kedvetleges lyukacsos díszítés látható. Köralkuk fenekének átmérője kívül 29, belül 24 centiméter, a fenék vastagsága 35, az oldalaké pedig 24—30 milliméter. Mindenesetre érdemes lesz próba ásvatást kezdeni ott, hol ezt az urna-koporsót találták.

— **Közigazgatási bejárás.** A debreczen—nagykálói vasút közigazgatási bejárását a kereskedelmi miniszter május hó 6-ikára tűzte ki. A kereskedelmi kormányt Keleti Dénes miniszteri tanácsos képviseli.

— **A Hortobágy öntözése.** A Hortobágy öntözésének tanulmányozására egy bizottság járt kiűn a Hortobágyon a napokban. A földművelési kormány képviselőiben Kolosváry Ödön osztálytanácsos és Cserháti Sándor akadémiai tanár, továbbá Király Gyula tanácsnok, Aczél Géza városi és Vinnay Géza kultur főmérnökök. A bizottság a tervezett csatornák utárányát állapította meg.

— **A kollégiumi ifjúság zászlója.** A kollégiumi ifjúság zászlóavattási ünnepére serényen készülődnek. A meghívottak már kibocsátották. A program érdekes és változatos. Az ünnepet rendező bizottság készséggel ad mindabban utbaigazítást, ami az ünnepségre vonatkozik.

— **Utolsó előadások.** A debreczeni színtársulat május második hetében bevégi előadásnak sorozatát és kezdődő a színet. Makó Lajos tavaszát sajnáljuk, mert benne egy nemes ideakért áthatott, művészigazgatót veszünk el. A debreczeni közönség szintén fájó érzéssel látja Makó Lajos tavaszát. Szívünkbelő óhajtuk, hogy majdan új otthonában is vegye körül a művelt színházlátogató közönség szeretete.

— **Községi takarékpénztár Budapesten.** A székesfőváros vezetői körei már rég foglalkoznak egy községi takarékpénztár létesítésének az eszméjével. Most végre megtörtént az első lépés arra, hogy az eszme tette öltson. A pénzügyi és gazdasági ügyosztály ugyanis terjedelmes előterjesztést tett ez ügyben a főváros tanácsához, amely már legközelebb tárgyalás alá veszi az ügyet. Az előterjesztés — Déry Ferencz dr. tanácsjegyző nagy alapszággal készült munkája — kiindul a községi takarékpénztár kérdésének jogszociológiai és szociálpolitikai jelentőségének fejtegetéséből, majd ismerteti a takarékpénztárak fejlődésének történetét az egyes külföldi országokban és hazánkban. Következnek ezután azok az indítványok, melyeket eddig a községi takarékpénztár felállítására a tanácsos beérkezett, felsorolja az intézmény felállítását mellőző indokokat és az ellene szólókat, fejtegeti a kérdés jogi oldalát és konkludál a következő javaslatban:

Határozza el a közgyűlés:

1. hogy takarékpénztári üzletet létesít s azt „Budapest székesfőváros községi takarékpénztára” néven a kereskedelmi czégek jegyzékébe bevezeteti;

2. hogy a takarékpénztár tulajdonképeni pénztári ügyleteinek lebonyolítására (befizetések elfogadására és kifizetések teljesítésére) a székesfőváros központi pénztárát és kerületi pénztárát veszi igénybe;

3. hogy a takarékpénztár üzletkörébe felveszi a betéti könyvre, pénztárjegyre és folyószámlára elhelyezhető betéti üzletet, értékpapírokra adandó kölcsön- és előleg-üzletet, s a cheque- és clearing-ügyleteket; a takarékpénztár elfogad a községi pénztár javára (akár közvetlenül, akár folyószámla vagy cheque útján) történő befizetéseket és helyette kifizetéseket teljesít;

4. hogy a takarékpénztári betétekért s általában a takarékpénztárral szemben fennálló követelésekért a főváros egész vagyonával és összes jövedelmével felelős;

5. hogy a takarékpénztár üzleteit és ügyeit, teljesen önálló hatáskörrel, egy törvényhatósági közgyűlés kebeléből választandó takarékpénztári intéző bizottság vezeti, az ügyvitel igazgató útján, akit maga az intéző bizottság választ; a felügyeletet pedig az ugyan-csak a közgyűlés kebeléből alakított ellenőrző bizottság gyakorolja;

6. hogy a takarékpénztár üzleti fölöslege a községi alapot illeti;

7. végül utasítja a közgyűlés a tanácsot, hogy ezen határozatnak kormányhatósági jóváhagyása után a községi takarékpénztár üzletszabályzatát terjeszse a közgyűlés elé.

— **Pályázati hirdetés báró Wallerstorff—Urbair Bernát** ellentengernagy által két szegény beteg tengerész katonája segélyezésére létesített alapítványra.

A „Mária Anna Császárné” alapítványi bizottság pályázatot hirdet a fentnevezett alapítvány jövedelméből két szegény beteg tengerész katonára között az 1905. évben kiosztásra kerülő 140—140 koronás kégyre.

Az alapítványra oly tengerész katonák bírnak igényvel, kik a cs. és kir. hadi tengerészlet kötelékéből tényleges katonai szolgálatuk alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsátottak el.

Az alapítványi segély a folyamodók közül a két legedemesebbnek egy évre adományoztatik és augusztus hó 10-én, mint az alapító halálának évfordulóján fizetetik ki. Azon körülmény, hogy valaki ezen alapítvány jótéteményében már részesült, a segélydíjnak újabb elnyerését nem zárja ki.

Felhívotnak tehát azon igény jogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikot folyó évi július hó 1-ig a triestri cs. és kir. tengerész kerületi parancsnoksághoz nyújtsák be.

A folyamodó által igazolandó:

1. hogy a cs. és kir. hadi tengerészlet kötelékéből tényleges katonai szolgálat alatt keletkezett betegség miatt ellátási igény nélkül bocsátottak el;

2. hogy vagyonatlan, szegény és segélyre szorul. — Ezen utóbbi körülmény szegénységi, vagy helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Július 1-én tul beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Gróf Reichenbach—Lessonitz Vilmos által rokkant tengerészek segélyezésére létesített alapítványra.

A triestri cs. és kir. tengerész kerületi parancsnokság pályázatot hirdet a fentnevezett alapítvány jövedelméből 1905. évi január 1-től számtandólag adományozandó egy évi 100 koronás segélydíj élvezetével járó alapítványi helyre.

Ezen alapítványra első sorban az 1864-ik évi május 9-iki helgoland tengeri ütközetben rokkantá váltak, valamint az ugyan-ekkor alkalommal elesettek özvegyei és árvai, — ilyenek hiányában valamely későbbi tengeri ütközetben rokkantá váltak, illetőleg elesettek özvegyei és árvai bírnak igényvel.

Felhívotnak tehát az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikot folyó évi május hó 15-ig a triestri cs. és kir. tengerész kerületi parancsnokságnál nyújtsák be.

A folyamodó szegénységi, vagy helyhatósági bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy vagyonatlan, szegény és segélyre szorul.

Érdeklődők a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház, emelet 19. szám) bővebb fevilágosítást nyerhetnek. A városi tanácsból.

Irodalom.

— **Előfizetési felhívás.** „A kartellek és szabályozásuk” címen nagyobb közgazdasági tanulmányt öhajtok közrebeszátani.

A kartellmunkalom a közgazdasági élet fejlődésének egyik legnagyobbszériu jelensége és a fejlődésnek, mint egy túláradó folyamannak, szabályozása legfontosabb és legsürgősebb kérdéseink, feladatink egyike.

Tekintve, hogy a kartellekről, — melyek pedig a termelés, forgalom, a munkások és fogyasztók, általában a gazdasági élet valamennyi érdekörének helyzetére és fejlődésére mindinkább növekedő hatással, így rendkívül nagy jelentőséggel bírnak — a közönség szélesebb rétegei nálunk meglehetősen fogatékosan vannak tájékozódva, úgy vélem, nem végzek fölösleges munkát, midőn a kartellek gazdaságéletünk és gazdaságpolitikai teljes, rendszeres megismertetését adó tanulmányt bocsátok közre.

A kartellkérdésnek törvényhozási szabályozás utján megoldása előre láthatólag a legközelebbi jövőben aktualisá lesz hazánkban is. Minden irányú érintett érdekörökre nélkülözhetetlen és halaszthatatlan tehát, hogy a jelenségeket kellőképp megismerni törekedjenek, mert csak így léphetnek fel méltányos jogos érdekeikért a siker reményével. A minél általánosabb, széleskörű megismertetés lesz czélja e könyvnek, ha ezt elérte, a kibontakozásnak, a nagy kérdés megoldásának is szolgálatot tett.

A könyv Pünkösdkor, díszes nagy alakban, 7—8 iv terjedelemben jelenik meg.

Előfizetési ára 4 korona. — Tisztelettel kérem a gyűjtővevőknek és előfizetési pénzeknek legkésőbb május 20-ikáig címzeme (Debreczen, Iparkamara) beküldését, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozódni tudjak.

Debreczen, 1905 Husvét vasárnapján.

D. Rácz Lajos dr.,
keresők és iparkamarai fogalmazó.

Szerkesztői üzenetek.

... Teljesen oszjuk nézetét, mert magunk is szeretnénk már látni a kész munkát, de méltóztassék azt is elhinni, hogy egy nagy erkölcsi testületnek nem szabad alapos megfontolás nélkül, csak úgy elhamarkodva fogni a dologhoz. Mi legközelebb szóvá tesszük ezt a kérdést és akkor szívesen közreadjuk nézetét. Győzzön a jobb!

Kíváncsi. Valószínű, hogy a májusi közgyűlésen tárgyalják a kérdezett ügyet.

Néhány szó a Hortobágy hasznosításához. Nem használhatjuk fel addig, míg nevét vélünk nem közli. A cikkely írójának nevét tudnunk kell. Mi ezt titokban tartjuk és ha cikkelye megjelenését névalírás nélkül kívánja közzétenni, ennek is eleget tesszünk. Hogy pedig ószinték legyünk, becses nevére azért vagyunk kíváncsiak, mert cikkelye oly súlyos vádakat tartalmaz, melyekért a felesleges szerkesztő nem szavatolhat.

Spectator. Más lapok belső ügyeivel nem foglalkozunk és éppen ezen okból öhajítását — nagy sajnálatunkra — nem tejesíthetjük.

Cz. I. Jászberény. Vártuk a cikkelyt.

W. A. Szepesbela. Üdvözlöt a viszontlátásig.

A bejelentő hivatal hivatalos órái. A bejelentő hivatalnak épp úgy első vannak írva hivatalos órái, mint a többi hivataloknak, éppen azért az őn paanasza jogos, mert 1/2 12-kor délelőtt a bejelentést nem lett volna szabad visszautasítani. Déután azonban nem fogadják el a bejelentést, mert olyankor a délelőtt beérkezett adatokat dolgozzák fel. Délelőtt 12 óráig ellenben a hivatal tartozik a bejelentést felvenni.

TÓTH BÉLA

== gyógyszer-tára és illatszerek-raktárában ==
gyógyszereszi különlegességek

== és illatszerek ==

a legnagyobb választékban kaphatók.

== Eredeti francia és angol gyártmányok. ==

Angol plaidek és takarók, svéd bőrkabátok
Borsos Katánál.

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet **Békés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalu-sy-ház.**
Angol női bluzokat, férfi fehérneműket és kelenygyeket mérték szerint a legszebb kivitelben készít.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legutjánosabban és jótállás mellett eszközi **FÖLDVÁRI L.** debreczeni első elektrotechnikai vállalata **Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban).** Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen. Telefon-szám 168.

Hivatalok részére

mindenféle

RUGGYANTA- és RÉZ-BÉLYEGZŐK,

PECSETNYOMÓK,

SZÁMOZÓGÉPEKET

és

ÁLLANDÓ FESTÉKPÁRNÁKAT

olcsó árban,

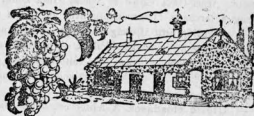
5 évi jótállás mellett, a legfontosabban készít az

ELSŐ DEBRECZENI

RUGGYANTA-BÉLYEGZŐ GYÁR

és **KÖNYVNYOMDA**

Debreczen, Simonffy-utca Sesztina-ház.

SZÖLLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktallajon.

A szőlő hazánkban mindennütt megersem s nincsen új ház, melynek fala mellett a legcékelyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerteseznek stb. a legremekebb díszre, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobbbrésze, ha megnő is természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb mustatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címzett egy levelezőlapon tudatja. Borfajsz szőlőültvények is meg nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és „DeLaware” sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Biharmegye.

◆* Legjobb vetőgép ma a világhírű *◆
eredeti

Melichár-féle páros sorú „Unicum-Drill“.

Kizárólagos raktár és képviselőt:

Ráhmer Sándornál

Piacz-utca 26. (Nagytrafik-udvar.)

1/1905. kbb. szám.

Zárt ajánlati versenytárgyalási hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város közkórházi bizottsága a közkórháznak ágy- és ruhanemű szükségletét a szerződés megkötése idejétől számított 3 (három) évi időtartamra vállalat útján óhajtván biztosítani, azoknak szállítására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A szállítási részletes feltételek a közkórház gondnokánál naponként d. e. 9—12, d. u. 3—5 óráig megtekinthetők.

A szállításra csakis bejegyzett helybeli kereskedők pályázhatnak s kizárólag hazai gyártmányul.

Ajánlattevők készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban 1905. évi május hó 15-ik napjának d. e. 12 órá-

jáig a közkórház gondnokságánál az ajánlati összeg 5% ának megfelelő bánatpénzt tartoznak letenni.

Ezen bánatpénz a vállalat elnyerése esetén visszatartatik s biztosítékká egészítendő ki 10%-ra.

Az ajánlatok 1905. évi május hó 15. napjának déli 12 órájáig Debreczen szab. kir. város közkórháznak gondnokságánál adandók be.

Később beérkezett, kész minták nélküli vagy bánatpénz letételérőlí elismervénnyel fel nem szerelt ajánlat figyelembe nem vétetik.

A zárt ajánlatok 1905. évi május hó 16-án délután 3 óraker fognak a közkórházi gondnoki irodában felbontatni; eredménye felett pedig a kórházi bizottság döntend.

Debreczen, 1905. évi április hó 4-én.

A kórházi bizottság.

==== A ====

bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességek

a naponta felmerülő

gyógyszer-ujdonságok, hasonszenvi gyógyszerek,

kötszerek, szépitőszerek

legnagyobb raktára Debreczen és vidékére

Mihalovits J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti laboratoriuma

◆* Debreczenben, *◆

Főpiacz 31. szám, a városházzal szemben.

TÓTH GYULA
 VASKERESKEDŐ, DEBRECZEN, Placc-utca 20. és 27. szám.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi időnyre kertészeti, gazdasági és művészeti szerszámokat és felszereléseket: kerti vasutatókat, gyermek-kocikát, fürdőkádkat, jég-szekrényeket, vas- és rézbutorokat, peronoszpera- és kerti fészekendők, minden vas- és fémiparhoz való szerszámok, tuskák kerítés-huzalok, építkezéshez vasgerendák, vas- és porcellán-kályhák, műblikkhoz multiplikátor (hőfejlesztő) betétek. — Legelőcsőbb bevásárlási forrás.

Hirdetések leközlésére

legalkalmasabb

a városi könyvnyomda-vállalat

kiadásában megjelenő

„A V Á R O S”

című heti lap,

mivel ez a nagy keresletnek örvendő lap a város és megye vagyonos közönségének allandóan kezében forog s így a feltűnő és csinos kivitelű hirdetések egész héten át a hirdetőkre tereli a szükségletét beszerzeni óhajtó közönség figyelmét.

Debreczen szabad kir. városi könyvnyomda-vállalata

Városházépület. (Kossuth-utca.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a leggyorsabbtól a legdrágábbig, jutányos ár mellett.

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legelőcsőbbben állítatnak ki. — V i d é k i megrendeléseket pontosan eszközöl.

Tartós betűerősből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknak, könyvkötőknek jutányos ár mellett a legelőcsőbb idő alatt szolgálunk.

Sürgőnyozim:

VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.
Telefon: 270. — Alapítva 1561-ben.

Ruhafestő

és vegyszertári tisztító intézet

HABÉCZY

ANTAL

DEBRECZEN,
Széchenyi-utca 42-ik sz.
Telefon 323.

Fehérmű
Gőzmosoda!!!

Szivjunk
 PROGRESS egészségi szivarka-hűvelly.

Főraktár Debreczen és vidékére.

Viszonteladók kedvezményben részesülnek.

Általilag vizsgált luczerna-, lóhere-,
rópa-, konyhakerti- és virágmagvak
 legelőcsőbb bevásárlási forrása.

1 üveg Érmelléki ó. . . 24 kr.
 1 üveg Ezerjő ó. . . 24 kr.
 1 üveg Magyarádi ó. . . 32 kr.
 1 üveg Rizling 4 éves. 32 kr.
 1 üveg Villányi Siller ó 26 kr.

MERKLI FERENCZ

Fűvészkert-utca 14.

Telefon 374.

Telefon 374.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYŐR. BUDAPEST. DEBRECZEN.

Képviselő: Debreczen és Hajdúmező részére: LUKÁCS VILMOSNÁL, Hatvan-utca 5.

Márványozóaklap.
 Műkő- és Cementárugyár.
 Beton és vasbeton.
 Építési vállalat.
 Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **karmazintus** és **csömöszölt** Cze-mentesövek, Csatornázás.
 Beton és Granito Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron

a JOHN-féle kéménytoldó,

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstzaklatást megszüntet.